

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 30 Nisan 2025
Sayı : 1192

Tahsin BECAN
CHP Yalova Milletvekili
Milli Savunma Komisyonu Üyesi

10/2683

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çocuk işçiliğinin toplumsal, ekonomik ve kurumsal düzeydeki belirleyici nedenlerinin bütüncül biçimde analiz edilmesi, mevcut yasal ve idari politikaların etkililik ve yeterlilik açısından değerlendirilmesi, başta Milli Eğitim Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı olmak üzere ilgili kamu kurumlarının sorumluluk alanlarının netleştirilmesi ve çocuk işçiliğiyle mücadelede daha etkili, sürdürülebilir ve hak temelli politikaların geliştirilmesine yönelik yapısal önerilerin oluşturulması amacıyla; Anayasa'nın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ederim. 29.04.2025

Tahsin BECAN

Yalova Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2024 yılı verilerine göre ülkemizin nüfusu 85 milyon 664 bin 944 kişiye ulaşmıştır. Bu nüfusun yaklaşık %25,5'i yani 21 milyon 817 bin 61'i çocuktur. Türkiye'nin taraf olduğu Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme ve ILO'nun 138 ile 182 sayılı sözleşmeleri ILO'nun 138 sayılı Asgari Yaş Sözleşmesi ile 182 sayılı Çocuk İşçiliğinin En Kötü Biçimlerinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi uyarınca çocukların korunması, eğitimi ve çocuk emeğinin sömürüsünün önlenmesi devletlerin yükümlülüğündedir. Anayasa'nın 50. maddesi ve 4857 sayılı İş Kanunu da çocuk işçiliğini açıkça yasaklanmakla birlikte "çocuğun üstün yararı" anayasal bir zorunluluk olarak gözetilmesi gereken bir ilkedir.

Bahsi geçen tüm yürürlükteki mevzuata karşın; son yıllarda giderek derinleşen ekonomik kriz ile birlikte yoksullukta yaşanan artış ve devlet eliyle çocuk yaşta işçiliğin özendirilmesi ile TÜİK'in 2024 yılı İstatistiklerle Çocuk verilerine göre kayıtlı çalışan çocuk sayısı artmıştır. Şöyle ki; TÜİK'in verilerine göre, 2024 yılında 15-17 yaş grubundaki çocukların iş gücüne katılma oranı %24,9'a yükselmiş; kayıtlı çalışan çocuk sayısı 970 bini bulmuştur. Mesleki Eğitim Merkezi (MESEM) uygulamaları kapsamında çalıştırılan 504 bin çocukla birlikte bu sayı 1 milyon 474 bine çıkmaktadır. Kayıt dışı çalışan çocuklar da eklendiğinde gerçek sayının 3,5 milyona yaklaştığı tahmin edilmektedir.

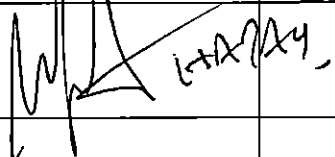
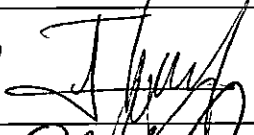
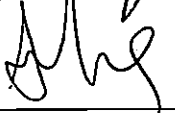
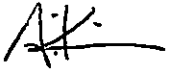
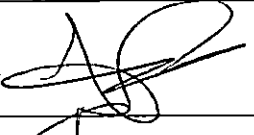
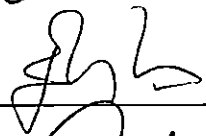
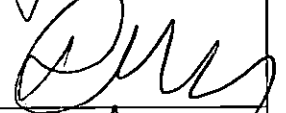
Bu yalnızca ekonomik bir sorun değildir; çocuk işçiliği artık yaşamsal bir tehdit haline gelmiştir. TÜİK'in 2023 ölüm nedenleri istatistiklerine göre, 15-17 yaş aralığındaki çocuk ölümlerinde dışsal yaralanmalar ve zehirlenmeler ilk sıradadır.

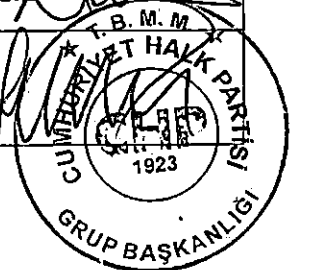
İSİG Meclisi'nin verilerine göre yılbaşından Nisan'a kadar 17 çocuk/genç işçi, iş cinayetlerinde hayatlarını kaybetmiştir. Nisan ayında ise; Niğde'de Bor Karma ve Deri İhtisas Organize Sanayi Bölgesi'nde geri dönüşüm fabrikasında çalışan 14 yaşındaki Abdurrahman Özkul kolunun makineye sıkışması sonucu, Konya'da kuyu açma işinde çalışırken sondaj makinesi borusunun halat kancasının başına çarpmasıyla 14 yaşındaki Suriyeli göçmen Yusuf Mısri, Kayseri'de kum ocağında iş makinesinin bakımını yaparken nehre düşen 17 yaşındaki Mehmet Özarıslan iş cinayeti nedeniyle hayatını kaybetmiştir. Bununla birlikte Şırnak'tan çalışmak için Antalya'ya giden 17 yaşındaki Yakup Taşar işyerinde intihar etmiştir. Antep'te 16 yaşındaki Halil Kırpaç ise elini makineye kaptırması sonucu üç parmağını kaybetmiştir. Yine vekili bulunduğum Yalova ilinde geçtiğimiz günlerde 25 yaşında bir genç iş cinayeti sonucu hayatını kaybetmiştir. Bu ölümler, iş güvenliği önlemlerinin hem çocuklar hem de gençler için ne denli yetersiz kaldığını ortaya koymaktadır. Üstelik bazı uygulamalar, örneğin MESEM gibi modeller, çocuk emeğinin devlet eliyle meşrulaştırıldığı bir yapıya dönüşme riski taşımaktadır.

Çocukların zorla, güvencesiz ve tehlikeli işlerde çalıştırılmasının önlenmesi, çocuk işçiliğinin yapısal nedenlerinin tespiti, mevcut kamu politikalarının değerlendirilmesi ve yeni yasa kurumsal çözümlerin geliştirilmesi amacıyla; Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılması hususunu bilgilerinize saygılarımla arz ederim.

..... Sayılı Meclis Araştırma Önergesi İmza Çizelgesi

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
2. İzzet Berberoğlu	İstanbul	
3. Mehmet Emin	İstanbul	
4. Talih Özcan	Düzce	
5. İsmet Güneş	Görecikalemi	
6. Ali Öztürk	Kilis	
7. Askin Genç	Kayseri	
8. AYKUT KAYA	ANTALYA	
9. Ayhan Barut	Adana	
10. Tahir Aktaş	Boru	
11. Ali Emine Güneş	ANKA	
12. Elan İsmet Genç	Görecikalemi	
13. Tahir Aktaş	Rize	
14. Mehmet Güneş Kaya	Hatay	
15. Sermet Mullaoglu	Hatay	

16.	Gülcan Kış	MEERİN	Gülcan
17.	Aylin Yama	Ankara	Aylin
18.	Orhan Somer	Adana	Orhan
19.	Özge Ceylan	Gazikale	Özge
20.	Serkan Sarı	Balıkesir	Serkan
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			
30.			

